

based on the text of

سنگی بر گوری

A Stone on A Grave (1981)

by

جلال آل احمد

Jalâl Âl-e Ahmad (1923–1969)

designed by

Michael Craig Hillmann

compiled by

Aziz Atai-Langrudi

revisions by

Behrad Aghaei

Note: After completing each unit, readers can resolve remaining questions about meaning in the unit's text by consulting the text's English translation in Jalal Al-e Ahmad's *A Stone on a Grave*, translated from the Persian by Azfar Moin (Costa Mesa, CA: Mazda Publishers, 2008).

قرائت فارسی پیشرفت
بخش پانزدهم

لُغَات	
trip, journey	سَفَر
loss of hope	قطعِ امید
cause, reason	علت
tradition	سُنت
common law - common	عُرف - عُرفی
result	نتیجهٔ ج. نتایج
funeral	تشییع جنازه
problem	مسائل ج. مسائل
relation	رابطهٔ ج. روابط
therapy, treatment	معالجهٔ ج. معالجات
conflict, contradiction	تضاد
believing in, convinced	مُعتقدٌ
to take place	پیش آمدن
to accept	پذیرفتن
to get (the) news	خبردار شدن
to set up/arrange, to establish	برقرار کردن
to return	برگشتن
to cause to taste (vt)	چشاندن
to be caught in	درگیر ... بودن
stewardess	مهمازدار
airplane	هوایپیما
desire	آرزو
foundation	بنیاد
full of, overflowing with	سَرشار از
scream, shout	فریاد
taste, flavor	مزه
between	میان
to (visit)	به نزد
filial relationship	فرزندی
suicide	خودکشی
medicine (field); medical	پزشکی
domestic, home (adj)	خانگی
internal, interior	دُرونی
Eastern, Asian	شرقی

آنچه گذشت
نویسنده و همسرش بچه‌دار نمی‌شوند.
علت، کمبود اسپرم‌های نویسنده است.
معالجات‌شان به نتیجه نمی‌رسد. بچه دیگران را هم به فرزندی نمی‌پذیرند.
میان معالجات‌پزشکی و خانگی سرگردانند.
نویسنده از بچه‌دار شدن قطع امید می‌کند. حالا، بچه‌های فامیل مزه بچه را به آن‌ها می‌چشانند. خواهر سیمین، بخارتر مسائل خانوادگی، خودکشی می‌کند.
سیمین و شوهرش خبردار می‌شوند و به کرمانشاه می‌روند و فرداً آن روز، پس از تشییع جنازه، با دو بچه هما بر می‌گردند.

خلاصه متن بخش پانزدهم
نویسنده درگیر تضاد‌های درونی خویش است. وی معتقد است که فریاد درونی وی، فریادی شرقی است سرشار از سنت و تاریخ و آرزوها که بنیادی شرعی و عرفی دارند. همه مردم هم برهمان بنیاد زندگی می‌کنند. سفر اروپا پیش می‌آید. با دختر مهمازدار هوایپیما رابطه برقرار می‌کند. در زوریخ به نزد یک دکتر ژنی کولوگ می‌رود.

متن بخش پانزدهم

مساله اصلی این است که در تمام این مدت آدم دیگری از درون من فریاد دیگری داشته. یعنی از وقتی حد و حصر دیوار واقعیت کشف شد. و طول و عرض میدان میکروسکپی. شاید هم پیش از آن. و این آدم ، یک مرد شرقی. با فریاد سنت و تاریخ و آرزوها و همه مطابق شرع و عرف. که پدرم بود و برادرم بود و دامادها هستند و همسایه‌ها و همکارهای ۵ فرهنگی و وزرا و هر کاسب و تاجر و دهاتی. حتی شاه. و همه شرعی و عرفی. و چه می‌گوید این مرد؟ می‌گوید از این زن بچدار نشدی زن دیگر. و جوانتر. و مگر می‌توان کسی را پیدا کرد که در این قضیه امائی هم بگوید؟ جز زنت؟ ولی آن مرد می‌گوید پس طلاق را برای چه گذاشته‌اند؟ و تو که می‌خواهی مثل همه باشی و عادی زندگی کنی. بفرما. ۱۰ این گوی و این میدان. یا بنشیند و هووداری کند. آخرالزمان که نیست. و خونش هم نه از خون مادرت رنگین‌تر است و نه از خون خواهرهایت و نه از خون اینهمه زنها که هر روز توى ستون اخبار جنائی روزنامه‌ها می‌خوانی که هوو چشم‌شان را درآورد یارگ هوشان را زدند یا بچاش را خفه کردند ... و آن مرد نه تنها اینها را می‌گوید بلکه به آنها عمل هم می‌کند. تبانش که دو تا شد دو تا زن دارد و یک چهار طاقی که خرید یکی دیگر. و یک شب اینجا و یکشب آنجا. یک دستمال بسته برای این خانه، و یکی برای آن دیگری. و عیناً مثل هم. عدالت پائین‌تنه‌ای. تنها عدلی که درولایت ما سراغ می‌توان گرفت. آنهم گاهی. و نه همه جا. و راستش ادا را که بگذارم کنار و شهیدنمائی را - می‌بینم در تمام این مدت من بیشتر ۲۰ با مشکل حضور این شخص دیگر خود - یعنی این مرد شرقی جدال‌داشتم ام تا با مسائل دیگر. خیلی هم دقیق. دوتایی جلوی روی هم نشسته‌اند و مثل سگ و درویش مدام جروم‌منجر. و اینطور. به عنوان نمونه: - آمدیم و زن دیگر هم گرفتی. دوتایی دیگر هم گرفتی. عین برادرت.

و باز بچه‌دار نشدی. آنوقت چه؟

— آنوقت هیچی. طلاق می‌دهی و بهمان زن اول اکتفا می‌کنی. عین برادرت. یا نه. عین پدرت. زن دوم را هم نگه می‌داری. و اصلاح می‌آوریش توی همان خانه‌ای که زن اولت با زاد و رودش می‌نشینند. پهلوی خودتان.

— آنوقت فرق تو با برادرمان چیست؟ مگر یادت رفته‌که بچه خون دلی زن دوم برادر را از نجف به هن کشیدی و به کربلا بردی و بچه ۲۰ خجالتی او را بدست پدرش رساندی؟ و بعد چه کینه‌ها که از این قضیه بدل گرفتی؟

— ول کن‌جانم. این حرف و سخن‌ها مال‌آدمهای خیالاتی است. یا احساساتی. باید مثل همه زندگی کرد. تا کی می‌خواهی ادای مبارزه را در بیاوری؟ پیر شدی دیگر. خیلی احساساتی باشی در این چهار صباح الباقی ۲۵ هم آب خوش از گلویت پائین نخواهد رفت. و اصلاً نمی‌خواهی طلاق بدی، نده. مثل پدرمان نگاهش دار. گفتم که. مگر نشنیدی؟

— ده! مگر کور بودی یا کر که وقتی سمنوپزان را می‌نوشتم صدایت در نیامد؟ و اصلاً مگر یادت رفته که سر همین قضیه من و ترا باهم از عالم مذهب اخراج کردند؟ آخر بگو ببینم فرق من و تو با برادر و پدر چیست؟ ۴۰

— خیلی ساده است. آنها آدمهای دیگری بودند با زندگی دیگر. آنها هر دو روحانی بودند. نان ایمان مردم را می‌خوردند. حافظ سنت بودند. و چون ددر نمی‌رفتند ناچار تجدید فراش می‌کردند. مگر می‌شود مرد بود و شصت سال آزگار با یک زن سرکرد؟

— یعنی می‌گویی اگر ددر بروی مساله حل می‌شود؟ آخر خیلی‌ها ۴۵ هستند که مذهبی هم نیستند و ددر هم می‌روند و زنهای طاق و جفت هم می‌گیرند یا پشت سر هم زن عوض می‌کنند. رسم روزگار همین است.

— من هم یکی از آدمهای روزگار. مگر چه فرقی با آنها دیگر دارم؟

— چرا خودت را به خریت می‌زنی؟ اصلاح درد تو همین است که آنچه می‌نویسی بیخ ریشت می‌ماند. تو زندگی می‌کنی که بنویسی. آنها دیگر ۵۰

بی هیچ قصدی فقط زندگی می‌کنند.

حتی بچه‌دار شدنشان به قصد نیست. حاکم بر حیات آنها غریزه است.
نه زورکی غم‌خوردن. بهمین دلیل تو نه ارضای خاطر آنها را داری نه
اطمینان خاطرشان را نه قدرت عملشان را. تو قدرت عمل را فقط برای
صحنه روی کاغذ گذاشته‌ای. ۵۵

— ببینم ... نکند تو همداری بر می‌گردی بهمان مزخرفات که نوشه‌ها
یعنی بچه‌ها...؟ داری خر می‌شوی. حضرت! نوشه‌ها که جان ندارند. کلمه
را هرجور بگردانی می‌گردد. اما بچه. بمحض اینکه هجده ساله شد توی
رویت می‌ایستد.

— ها بارکاله. همین رامی خواستم بگویی. آخر گاهی می‌بینم دور ۶۰
برت می‌دارد که نوشه اگر جان ندارد جان می‌دهد و از این مزخرفات
.... دست‌کم خودت اینرا بفهم. که یا باید زندگی کرد یا فکر. دو تائی
با هم نمی‌شود.

— پس چطور من و تو با هم و جلوی روی هم نشسته‌ایم؟
— اولاً برای اینکه همیشه نفر سومی میان ماؤسات می‌کند. و بعد ۶۵
برای اینکه هنوز هیچ‌کدام از میدان درنرفته‌ایم.

.... و همین جور. پس ازان خودکشی یک ماه آزگار این دو شخص
جلوی روی همنشستند و بحث کردند و کردند ولی بیفایده. و در این مدت
همریش من سرتیپ شد. و بعد هم آخرین فصل کتاب عزاداری را با جلد
قطور یک‌سنگ مرمر ظریف و خوش‌تراش روی قبر خواهر زن انداختیم و ۷۰
بعد من خودم تنها روانه سفر شدم. دری به تخته خورده بود و پنج ماهه.
و شروع از پاریس. ماه اول در پاریس معقول بودم و مطالعات فرهنگی و
گزارش‌های مرتب و کتاب‌های تازه و حرف‌های تازه و دیگر اباظیل. اما
به سویس که رسیدم دختر مهماندار چنان زیبا بود که پای شخص اول
لنگید. و شخص دوم شد اختیاردار کار تن. و افسارم را گرفت و کشید ۷۵
به همانجاها که [از] هر لردوغ ندیده‌ای باید سراغ گرفت. تنعم از آزادی پائین

تنهای. تنها تجربه‌ای که ما شرقی‌ها در فرنگ از آزادی می‌کنیم. پانزده روز در سویس بودم. سه روز آخرش زوریخ. که یک مرتبه یاد آن اولدوفردنی افتادم با پیغمبریهایش و همیان گچی کمرش. گفتم سراغش را بگیرم. ولی پیدایش نبود. و همین جوری شد که روز آخر رفتم سراغ یک طبیب دیگر. دکتر باوئر. ژنی کولوگ! درست عین دوتا ورد. اما جوان بود و بگو بخند. دیوارها خیلی زود ریخت. و باز تمنای نزول اجلال حضرات اسپرم و باز میدان میکروسکپی و باز همان یکی دو سه تا در هر دومیدان. و بعد تحقیقات از حالات پدرم و مادرم و زنم و بعد معاينة پائین تنه.

آخرازمان *āxer.o.z zamān* [عر. : آخرا] (إ). ۱.

(ادیان) در بعضی مذاهب، آن قسمت از زمان که به روز رستاخیز متصل خواهد شد؛ آخرزمان: مردم، روزگار خود را آخرازمان می‌دانستند.
 (اسلامی ندوشن ۱۵) ۵ هر کس به زمان خویشتن بود / من سعدی آخرازمانم، (سعدی^۱ ۵۲۸) ۲. (گفتگو)
 (مجاز) روزگاری که در آن، حوادث نامعمول یا کارهای ناپسند زیاد روی می‌دهد؛ دوره آخرازمان شده، هیچ کس به دیگری رحم نمی‌کند.

آخرت *āxerat* [عر. : آخرة] (إ). (ادیان) ۱.

در اعتقاد صاحبان ادیان، جهانی که مردم پس از مردن (یا پس از رستاخیز) به آن داخل می‌شوند و مطابق اعمال دنیا بیشتر شان همیشه در آنجا در نعمت و خوشی یا عذاب زندگی می‌کنند؛ عُقبی؛ مق. دنیا: خود را از تبعث آخرت... برهانی، (نصرالله منشی ۱۴۳) ۲. وضع و حالت بد یا نیک انسان‌ها در آخرت. (م. ۱): برای آخرت مان گریه می‌کنیم. (هدایت^۲ ۱۲۵) ۵ به دنیا توان آخرت یافتن / .... (سعدی^۱ ۸۲)

سؤالات درک متن:

- 1 How does the narrator describe an "Eastern" man? (line 6)
- 2 What does an Eastern man do as soon as he is financially stable? (l. 18)
- 3 How many wives did the narrator's brother have? (l. 26)
- 4 What is sexual justice from the narrator's point of view? (ll. 19-20)
- 5 What did the narrator do after he took care of his sister-in-law's tombstone? (l. 73)
- 6 Where did the narrator begin to have sex with other women? (l. 75)
- 7 In the narrator's opinion, what freedom does an Eastern man experience in the West? (ll. 74-75)
- 8 How long did the narrator stay in Zurich? (l. 76)
- 9 What doctor did the narrator visit in Zurich? (l. 83)
- 10 How did the narrator spend his stay in Paris? (ll. 74-75)

مَتن بَخشِ پانزدهُم با اعراب

مسائله اصلی این است که در تمام این مُدَّت آدم دیگری از درونِ من فریاد دیگری داشته. یعنی از وقتی حَد و حَصْرِ دیوارِ واقعیّت کشف شد. و طول و عَرضِ میدانِ میکروسکوپی. شاید هم پیش از آن. و این آدم، یک مردِ شرقی. با فریادِ سُنت و تاریخ و آرزوها و همه مُطابِق شرع و عُرف. که پدرم بود و برادرم بود و دامادها هستند و همسایه‌ها و همکارهای ۵ فرهنگی و وزرا و هر کاسب و تاجر و دهاتی. حتی شاه. و همه شرعی و عُرفی. و چه می‌گوید این مرد؟ می‌گوید از این زن بچه‌دار نشدی زن دیگر. و جوانتر. و مگر می‌توان کسی را پیدا کرد که در این قَضيّه آمائی هم بگوید؟ جُز زنت؟ ولی آن مرد می‌گوید پس طلاق را برای چه گذاشته‌اند؟ و تو که می‌خواهی مثلِ همه باشی و عادی زندگی کنی. بفرما. ۱۰ این گوی و این میدان. یا بنشیند و هووداری کند. آخرالزمان که نیست. و خونش هم نه از خونِ مادرت رنگین‌تر است و نه از خونِ خواهرهای و نه از خونِ اینهمه زنها که هر روز تویِ سُتونِ آخبارِ جنائی روزنامه‌ها می‌خوانی که هُوو چشمشان را درآورد یارگِ هُوشان را زدند یا بچه‌اش را خفه کردند... و آن مرد نه تنها اینها را می‌گوید بلکه به آنها عمل هم می‌کند. تُبانش که دو تا شد دو تا زن دارد و یک چهار طاقی که خرید یکی دیگر. و یک شب اینجا و یکشب آنجا. یک دَستمال بسته برای این خانه، و یکی برای آن دیگری. و عیناً مثل هم. عِدالت پائین‌تنه‌ای. تنها عَدلي که درولایتِ ما سُراغ می‌توان گرفت. آنهم گاهی. و نه همه جا. و راستش ادا را که بگذارم کنار و شهیدنمائی را - می‌بینم در تمام این مُدَّت من بیشتر ۱۵ با مشکلِ حُضورِ این شخصِ دیگر خود - یعنی این مردِ شرقی جِدال داشتم تا با مسائلِ دیگر. خیلی هم دقیق. دو تائی جلوی روی هم نشسته‌اند و مثل سگ و درویش مُدام جَرو منجر. و اینطور. به عنوان نمونه:

- آمدیم و زن دیگر هم گرفتی. دوتای دیگر هم گرفتی. عین برادرت.

و باز بچه‌دار نشدی. آنوقت چه؟

— آنوقت هیچی. طلاق می‌دهی و بهمان زن اول اکتفا می‌کنی. عَيْنِ
برادرت. یا نه. عَيْنِ پدرت. زنِ دوم را هم نگه می‌داری. و اصلاً می‌آوریش
توی همان خانه‌ای که زنِ آوَّلت با زاد و رودش می‌نشیند. پهلوی خودتان.

— آنوقت فَرَقِ تو با برادرمان چیست؟ مگر یادت رفته‌که بِچه خون
دلی زنِ دوم برادر را از نَجَفِ به هِن کشیدی و به گَرَبَلا بردی و بِچه
خِجالتی او را بدستِ پدرش رساندی؟ و بعد چه کینه‌ها که از این قضیه
بِدل گرفتی؟ ۲۰

— وِل کن جانم. این حرف و سخن‌ها مالِ آدمهای خیالاتی است. یا
احساساتی. باید مثلِ همه زندگی کرد. تا کی می‌خواهی آدای مُبارزه را در
بیاوری؟ پیر شدی دیگر. خیلی احساساتی باشی در این چهار صباح الباقي
هم آبِ خوش از گلویت پائین نخواهد رفت. و اصلاً نمی‌خواهی طلاق
بدهی، نده. مثلِ پدرمان نگاهش دار. گفتم که. مگر نشنیدی؟ ۲۵

— دِه! مگر کور بودی یا کَر که وقتی سَمَنْوَپَزان را می‌نوشتیم صدایت
در نیامد؟ و اصلاً مگر یادت رفته که سَرِ همین قضیه من و ترا با هم از عالمَ
مذهبِ اخراج کردند؟ آخر بگو ببینم فرق من و تو با برادر و پدر چیست؟ ۴۰
— خیلی ساده است. آنها آدمهای دیگری بودند با زندگی دیگر. آنها
هر دو روحانی بودند. نانِ ایمانِ مردم را می‌خوردند. حافظِ سُنت بودند.
و چون دَدَر نمی‌رفتند ناچار تجدیدِ فراش می‌کردند. مگر می‌شود مرد بود
و شَصْت سالِ آزِگار با یک زن سرکرد؟

— یعنی می‌گویی اگر دَدَر بروی مسأله حل می‌شود؟ آخر خیلی‌ها
هستند که مذهبی هم نیستند و دَدَر هم می‌رونند و زنهای طاق و جُفت هم
می‌گیرند یا پشتِ سَر هم زن عوض می‌کنند. رَسْم روزگار همین است. ۴۵

— من هم یکی از آدمهای روزگار. مگر چه فرقی با آنها دیگر دارم؟

— چرا خودت را به خَرَيَّت می‌زنی؟ اصلاً درد تو همین است که آنچه
می‌نویسی بیخِ ریشت می‌ماند. تو زندگی می‌کنی که بنویسی. آنها دیگر ۵۰

بی هیچ قصدی فقط زندگی می‌کنند.

حتی بچه‌دار شدنشان به قصد نیست. حاکم بر حیات آنها غریزه است. نه زورکی غم‌خوردن. بهمین دلیل تو نه ارضای خاطر آنها را داری نه اطمینان خاطرشن را نه قدرت عملشان را. تو قدرت عمل را فقط برای صحنه روی کاغذ گذاشته‌ای.

۵۵

— بیینم ... نکند تو همداری بر می‌گردی بهمان مُزَخرفات که نوشت‌ها یعنی بچه‌ها...؟ داری خَ می‌شوی. حضرت! نوشت‌ها که جان ندارند. کلمه را هرجور بگردانی می‌گردد. اما بچه. بمحض اینکه هجده ساله شد توی رویت می‌ایستد.

— ها بارِک‌الله. همین رامی خواستم بگویی. آخر گاهی می‌بینم دور ۶۰ بَرَت می‌دارد که نوشت‌های اگر جان ندارد جان می‌دهد و از این مُزَخرفات .... دستِکم خودت اینرا بفهم. که یا باید زندگی کرد یا فکر. دوتائی با هم نمی‌شود.

— پس چطور من و تو با هم و جلوی روی هم نشسته‌ایم؟

— اولاً برای اینکه همیشه تقریسمی میان ماؤساطت می‌کند. و بعد ۶۵ برای اینکه هنوز هیچ‌کدام اممان از میدان درنرفته‌ایم.

... و همین جور. پس ازان خودکشی یک ماه‌آزِگار این دو شخص جلوی روی همنشستند و بحث کردند و کردند ولی بیفایده. و در این مدت همیش من سرتیپ شدم. و بعد هم آخرین فصل کتاب عزاداری را با جلد قطور یک‌سنگ مرمر ظریف و خوش‌تراش روی قبر خواهر زن انداختیم و ۷۰ بعد من خودم تنها روانه سفر شدم. دری به تخته خورده بود و پنج ماهه. و شروع از پاریس. ماه اول در پاریس مَعقول بودم و مُطالعات فرهنگی و گزارش‌های مُرتب و کتاب‌های تازه و حرف‌های تازه و دیگر اباضیل. اما به سویس که رسیدم دختر مهمندار چنان زیبا بود که پایی شخص اول لنگید. و شخص دوم شد اختیاردار کارِ تن. و افسارم را گرفت و کشید ۷۵ به همانجاها که [از] هر لردوغ ندیده‌ای باید سُراغ گرفت تئمُ از آزادی پائین

تنه‌ای. تنها تجربه‌ای که ما شرقی‌ها در فرنگ از آزادی می‌کنیم. پانزده روز در سویس بودم. سه روز آخرش زوریخ. که یک مرتبه یاد آن اولدوفردی افتادم با پیغمبریهایش و همیان گچی کمرش. گفتم سُراغش را بگیرم. ولی پیدایش نبود. و همین جوری شد که روز آخر رفتم سُراغ یک طَبِیِّب دیگر. دکتر باوئر. ژنی کولوگ! درست عین دو تا ورد. اما جوان بودو بگو بخند. دیوارها خیلی زود ریخت. و باز تمنای نُزولِ اجلال حضراتِ اسپرم و باز میدان میکروسکپی و باز همان یکی دو سه تا در هر دو میدان. و بعد تحقیقات از حالاتِ پدرم و مادرم و زنم و بعد مُعاينهٔ پائین تن.

لغات و اصطلاحات

morning, day	صَبَاح	greed	آز
ordinary	عَادِي	full, complete	آزِگار
justice	عَدْالَت	satisfying	اِرضاء
common law	عُرْف	satisfaction	اِرضای خاطر
mourning	عَزَادَارِي	original	اصلی
merchant	كَاسِب	bridle and rein	افسار
rancor	كَيْنَه	to carry with difficulty	به هِن کشیدن
sphere, ball	گُوئِي	merchant	تاجر
Lor, gullible, simpleton	لُر	renewal	تجدید
to limp	لَنْكَيْدَن	remarriage	تجدید فِراش
struggle (against s.t.)	مَبارَزَه	(living a) luxurious living	تنَعُّم
valueless	مُزَخْرَف	argument, dispute	جَدَال
problem	مَسَأَلَه	border, limit	حد
in accordance with	مُطَابَق	wall, limit	حَصْر
examination	مُعايَنه	presence	حضور
logical	مَعْقُول	imagining things (adj.)	خيالاتی
square, field, arena	مَيْدان	در به تخته خوردن	در به تخته خوردن
incantation	ورَد	juice of germinating wheat	سمَنو
mediation	وَسَاطَت	mixed with flour and brought to	
province, state	وَلَاهِيت	pudding consistency.	
second wife	هوَوِي	samanu cooking ritual	سمَنوپَزان
		Islamic religious law	شرع

-۱ سنت [=ع.سنة] [=.]

راه، روشن، سیرت، طریقه، عادت.
 (فقه) گذتار و کردار و تغیر معصوم
 (پیغمبر و امامان)؛ (سنن) اهل سه.
 فرقه‌ای از مسلمانان که باخلاف ابو بکر
 و جانشینان او قایلند؛ ملة شیعه.

پرسش و پاسخ

- ۱- به نظر آل احمد دلیل ازدواج دوم برای مرد شرقی چیست؟
- ۲- به عقیده راوی، شرقی‌ها تنها تجربه‌ای که از آزادی در فرنگ می‌کنند، چیست؟
- ۳- قصد از سفر راوی به اروپا چه بود؟
- ۴- به نظر شما چرا راوی از مرد شرقی حرف می‌زند؟
- ۵- به نظر شما راوی در این بخش چه می‌خواهد بگوید؟

درک متن

- ۱- کدامیک از تیترهای زیر برای این درس مناسب‌تر است
  - ( ) مشکلات یک مرد شرقی
  - ( ) ازدواج مجدد راوی برای بچه‌دار شدن
  - ( ) جایگاه سنت‌های مذهبی در شخصیت نویسنده
  - ( ) تجربه‌های جنسی راوی در اروپا
- ۲- نکته اصلی این بخش این است که
  - ( ) مرد شرقی نه تنها حرف‌هایش بلکه اعمالش هم مطابق شرع و عرف است.
  - ( ) مرد شرقی فقط حرف‌هایش مطابق شرع و عرف است.
  - ( ) هرچند مرد شرقی مطابق شرع و عرف عمل می‌کند ولی این را نمی‌خواهد.
- ۳- تجدید فراش کردن یا دوباره ازدواج کردن برای مرد شرقی
  - ( ) عملی است شرعی و عرفی.
  - ( ) چه مطابق شرع چه مطابق عرف عملی نیست.
  - ( ) از نظر شرع عملی است اما از نظر عرف نه.
- ۴- "تبان کسی دوتا شدن" کنایه است از
  - ( ) طلاق دادن زن اول.
  - ( ) هوس ازدواج مجدد کردن.
  - ( ) پولدار شدن مرد.
- ۵- از این متن می‌توان فهمید که راوی پس از یک ماه کشمکش با خودش
  - ( ) به نتیجه قانع‌کننده‌ای رسید.
  - ( ) جواب قانع‌کننده‌ای پیدا نکرد.
  - ( ) تصمیم گرفت خودکشی کند.

متراff و متضاد

متضاد کلمه ستون الف را در ستون ب پیدا کنید و آن را در جای تعیین شده بنویسید. یک نمونه داده شده است.

ب	الف
فروختن	_____ ۱ - اصلی
زشت	_____ ۲ - فایده
عبوس	_____ ۳ - شرقی
نامرتب	مُبْهَم ۴ - عادی ----->
نامعقول	_____ ۵ - اطمینان
فرعی	_____ ۶ - طاق
غیرعادی	_____ ۷ - مُرّتب
ضرر	_____ ۸ - زیبا
جفت	_____ ۹ - خریدن
شک	_____ ۱۰ - معقول
غیری	_____ ۱۱ - بگو بخند

متراff کلمه ستون الف را در ستون ب پیدا کنید و آن را در جای تعیین شده بنویسید. یک نمونه داده شده است.

ب	الف
معمولی	_____ ۱ - تجدید فراش کردن
تقلید	_____ ۲ - عادی
كُلْفُت	_____ ۳ - آزگار
مرز	_____ ۴ - اخراج
تمام	_____ ۵ - اِرْضا
میانجیگری	_____ ۶ - افسار
بیرون کردن	_____ ۷ - وَسَاطَة
بسنده کردن	_____ ۸ - قطور
دوباره زن گرفتن	مرز ۹ - حَدّ ----->
خشند کردن	_____ ۱۰ - أَدا
د هنه	_____ ۱۱ - اكتِفا

تمرین جانشینی

به جای کلمه‌های برجسته از کلمات داده شده استفاده کنید:

- ۱- مگر می‌توان کسی را پیدا کرد که در این قضیه امائی هم بگوید؟
چون و چراei هم بکند؟
دلیلی هم بیاورد؟
حرفی هم بزند؟

۲- اصلاً نمی‌خواهی طلاق بدھی، نده.

درس بخوانی،
کار بکنی،
بیایی،

- ۳- روز آخر رفتم سراغ یک طبیب دیگر که جوان بود و بگو بخند.
پیر بود و اخمو
میانسال بود و کم حرف
جوان بود و اهل شوختی و خنده

۴- چون دَدَر نمی‌رفت ناچار تجدید فراش کرد.

زن دیگر گرفت
به فکر ازدواج مجدد افتاد
سرِ زنش هُوو آورد

- ۵- یعنی می‌گوئی اگر دَدَر بروی مسأله حل می‌شود؟
زن دیگر بگیری
مثل دیگران عمل کنی
بین آن‌ها وساطت بکنی

درست یا غلط

- ۱- بنا به گفته راوی، سنت به مرد شرقی می‌آموزد که در صورت بچه‌دار نشدن از زن اول باید زن دیگری بگیرد.
- ۲- راوی با سنت چند همسره بودن کاملاً مخالف است.
- ۳- جلال خودش را موجودی دو شخصیتی میداند.
- ۴- سیمین با ازدواج مجدد جلال موافق است.
- ۵- تمام قسمت مکالمه این متن در درون جلال و بین دو موجود خیالی می‌گذرد.
- ۶- جلال مسافرت‌ش را به اروپا از زوریخ شروع می‌کند.

نکته دستوری

مروری بر وجه التزامی فعل در بخش پیرو، به عنوان مفعول فعل اصلی (حاکم) در بخش پایه:

۱- وادارش کردیم کاموا بافی درست کند. (۵۵)

۲- اجباری نیست که خودت را در تن دیگران بگذاری. (۴۵)

۳- حق نداری در قصه‌ای بنالی. (۴۴)

۴- قرار می‌گذارند که خود قابل در خانه‌اش اطاقی به دخترک بدند. (۵۵)

۵- حاضر بودند بیست هزار تومان پول هم بدند. (۶۵)

۶- عاقبت رضایت نداد به اینکه عملش کنند. (۸۵)

۷- یک جای دیگر مجبور شدیم لنگ کیم. (۱۲۵)

۸- آن روز هوس کردم قلیان بکشم. (۹۵)

۹- حوصله هم ندارم که خودم را گول بزنم. (۱۴۵)

۱۰- این کلمه دیگر قادر نیست بار همه انواع جنون را بکشد. (۱۰۵)

تبديل‌ها

زمان درست مصدر داخل پرانتز هر جمله را بنویسید :

- ۱- مگر می‌توان کسی را پیدا کرد که در این قضیه امائی هم ____ (گفتن)؟
- ۲- آن مرد نه تنها اینها را می‌گوید بلکه به آنها عمل هم ____ (کردن).
- ۳- آنها چون دَدر ____ (نرفتن) ناچار تجدید فراش می‌کردند.
- ۴- اما بچه بمحض این که هجده ساله شد توی رویت ____ (ایستادن).
- ۵- مگر یادت ____ (رفتن) که سر همین قضیه ما را از عالم مذهب اخراج کردند؟